

Lovforslag nr. L 3. Fremsat den 4. oktober 2006 af ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Lars Barfoed)

Forslag

til

lov om ændring af lov om Forbrugerforum

(Forbrugerstyrelsens gennemførelse og offentliggørelse af test)

§ 1

I lov nr. 455 af 10. juni 2003 om Forbrugerforum foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Forbrugerstyrelsen gennemfører og offentliggør sammenlignende test af varer og tjenesteydelser.

Stk. 2. Forbrugerstyrelsen kan i sin testvirksomhed anvende anonym informationsindsamling.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. februar 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Test af varer og tjenesteydelser samt offentliggørelse af testresultater er vigtige led i Forbrugerstyrelsens forpligtelse til at tilvejebringe forbrugerinformation.

Formålet er at skabe gennemsigtighed og bedre forbrugerforhold på markeder, som forbrugerne oplever som uigennemskuelige. Test af produkter og tjenesteydelser udgør sammen med andre analyser og udgivelsen af den årlige forbrugerredegørelse Forbrugerstyrelsens markedsovervågning.

Selv om det fremgår forudsætningsvist af både lov om Forbrugerforum samt af Finansloven, at forbrugerinformation og gennemførelse og offentliggørelse af test hører under Forbrugerstyrelsens virksomhed, findes det hensigtsmæssigt at tilvejebringe en udtrykkelig lovhjemmel til denne virksomhed samt at fastslå, at Forbrugerstyrelsen kan benytte anonym informationsindsamling ved sin testvirksomhed.

Det foreslås at indsætte den nye bestemmelse i lov om Forbrugerforum, fordi Forbrugerforum ifølge denne lov rådgiver om retningslinierne for statslig forbrugerinformation, som Forbrugerstyrelsen omsætter til konkrete informationstiltag bl.a. gennem sin testvirksomhed.

2. Lovforslagets indhold i hovedtræk

Med lovforslaget tilvejebringes der en udtrykkelig lovhjemmel til, at Forbrugerstyrelsen gennemfører og offentliggør sammenlignende test af varer og tjenesteydelser ved at indsætte en bestemmelse herom i lov om Forbrugerforum. Herved tydeliggøres det, at lovgivningen afspejler Forbrugerstyrelsens opgaver. Af bestemmelsen fremgår det samtidig, at Forbrugerstyrelsen kan benytte anonym informationsindsamling ved sin testvirksomhed.

Af hensyn til validiteten og troværdigheden af resultaterne af test af varer og tjenesteydelser er det vigtigt at tilnærme testsituationen mest muligt til den købsituation, som forbrugerne oplever. Alternativt

risikeres det, at Forbrugerstyrelsen indhenter en række data om forholdene vedrørende en ydelse eller et marked, som ikke er udtryk for de reelle forhold på det pågældende marked, og som kan være direkte misvisende.

Derfor kan det ved test af tjenesteydelser i nogle tilfælde være nødvendigt at anvende anonym informationsindsamling, hvor testpersoner indhenter oplysninger osv. om en ydelse ved at give sig ud for at være almindelige forbrugere. Således indhentes information om forbrugeroplevelsen, beskrevet på en række prædefinerede parametre vedrørende købs- eller rådgivningssituationen. Tilsvarende vil indkøb af varer til test typisk ske anonymt for at sikre, at der ved testen ikke anvendes varer, som af producenten eller leverandøren er særligt udvalgt til testen.

I det omfang der i forbindelse med anonym informationsindsamling vil blive behandlet personoplysninger, vil persondataloven skulle iagttages. Forbrugerstyrelsens indsamling og opbevaring af oplysninger vil således skulle ske inden for rammerne af persondatalovens kapitel 4. Herudover skal lovens øvrige regler, bl.a. reglerne om de registreredes rettigheder, iagttages. Efter persondatalovens kapitel 8 har en dataansvarlig, herunder en myndighed, som indsamler data om en person, herunder personligt drevne virksomheder, en oplysningspligt over for den registrerede. Det kræves efter bestemmelserne i §§ 28 og 29, at man i forbindelse med indsamling af oplysninger bl.a. skal oplyse om sin identitet og formålet med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.

Persondatalovens oplysningskrav vil blive iagttaget ved, at den anonyme informationsindsamling varsles over for de virksomheder, som vil blive testet, forud for gennemførelsen af testen.

Konkret vil dette ske ved, at man 1-3 måneder forud for testens gennemførelse vil meddele virksomhederne, at der vil blive foretaget informationsindhentning eller et prøvekøb med oplysning om bl.a. den dataansvarliges og dennes repræsentants identitet og formå-

let med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.

Selvom anonym informationsindsamling lovligt kan anvendes i dag, er det dog ønskeligt at fastslå i lovgivningen, at dette også er en acceptabel fremgangsmåde ved Forbrugestyrelsens gennemførelse af test. Der er herved ikke tilsigtet nogen fravigelse af persondataloven.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forbrugerstyrelsens test af tjenesteydelser afholdes over styrelsens budget. Lovforslaget medfører derfor ikke yderligere økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Allerede i dag bidrager Forbrugerstyrelsens test af varer og tjenesteydelser til at skabe gennemsigtighed og bedre forbrugerforhold på markedet, som forbrugerne oplever som uigennemskuelige. Den øgede gennemsigtighed styrker konkurrencen. Med lovforslaget tydeliggøres Forbrugerstyrelsens adgang til fortsat at udøve denne virksomhed.

5. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. Styrelsen vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømessige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have konsekvenser for miljøet.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring til følgende organisationer og myndigheder:

3F, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Aktive kvinder i Danmark, Amtsrådsforeningen,

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdernes Oplysnings Forbund, Astma- og Allergiforbundet, Brancheorganisationen Forbrugerelektronik - BFE, Børsmæglerforening, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Lærerforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Byggeri, Dansk Dagligvareleverandør Forening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Familielandbrugs Familieudvalg, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Kvindesamfund, Dansk Oplysningsforbund, Dansk Transport og Logistik, Dansk Ungdoms Fællesråd, Dansk Varefakta Nævn, Danske Finansieringsselskabers Forening, Danske Studerendes Fællesråd, Data-tilsynet, DDK - Dansk Detailkreditråd, De Samvirkende Invalideorganisationer, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, DS Håndværk og Industri, DSK - De Samvirkende Købmænd, Energi-styrelsen, Erhvervs- og Boligstyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Familie og Samfund, FDB, FDB's Forbruger- og Oplysningsudvalg, FDM, Finansministeriet, Finansrådet, Folkeligt Oplysnings Forbund, Forbrugergruppen for Næstved og Omegn, Forbrugergruppen for Ølstykke og Omegn, Forbrugergruppen Odense, Forbrugergruppen Randers, Forbrugergruppen Vest, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerrådgivningen, Forbundet af Offentligt Ansatte, Foreningen af Dagligvare Grossister, Foreningen af Dansk Internet Handel, Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler, Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark, Formidlerne, Forsikring & Pension, Frit Oplysningsforbund, FTF - Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Grundejernes Landsorganisation, Grønne Familier, Hjemkundskabslærerforeningen, Hjerteforeningen, Holbæk Forbrugergruppe, HORESTA - Hotel-, Restaurant- & Turisterhvervets Arbejdsgiverforening, Horsens og Omegns Forbrugergruppe, HTSI, Humlebæk Miljø- og Forbrugersammenslutning, Håndværksrådet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Investeringsforeningsrådet, IT Brancheorganisationen, ITK, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Konkurrencestyrelsen, Kost og Ernæringsforbundet, Kræftens Bekæmpelse, Kvinderådet, Landbrugsrådet, Landsforeningen Praktisk Økologi, Ledernes Hovedorganisation, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Liberalt Oplysningsforbund, LO - Landsorganisationen i Danmark, Lokale Forbrugergrupper, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Netværk for økologisk folkeoplysning og praksis, Realkreditrådet, Skive Forbrugergruppe, Socialistisk Folkeoplysningsforbund, Storstrøms Amts Forbrugerkontor, Svendborg Forbru-

gergruppe, Teknisk Landsforbund, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Trafikministeriet, Undervisningsministeriet, Vestlollands Forbrugergruppe, Ældremobiliseringen og Ældresagen.

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige	Lovforslaget medfører ikke økonomiske konsekvenser for det offentlige	
Administrative konsekvenser for det offentlige	Lovforslaget medfører ikke administrative konsekvenser for det offentlige	
Erhvervsøkonomiske konsekvenser	Allerede i dag bidrager Forbrugerstyrelsens test af varer og tjenesteydelser til at skabe gennemsigtighed og bedre forbrugerforhold på markeder, som forbrugerne oplever som uigennemskuelige. Den øgede gennemsigtighed styrker konkurrencen. Med lovforslaget tydeliggøres Forbrugerstyrelsens adgang til fortsat at udøve denne virksomhed	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. Styrelsen vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel	
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne	
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med forslaget til § 7 a, stk. 1, fastslås det, at Forbrugerstyrelsen selv kan foretage test af varer og tjenesteydelser. Forbrugerstyrelsen kan herudover indgå afta-

le om, at andre helt eller delvist gennemfører disse test.

For så vidt angår generelle betragtninger om gennemførelse af test og den efterfølgende informationsindsats henvises der endvidere til bemærkningerne til lov om Forbrugerforum, jf. FT 2002-03, Tillæg A, sp. 5437ff.

F. t. l. vedr. Forbrugerforum

Test af varer og tjenesteydelser kan bestå af et eller flere af følgende elementer: en pristest, servicetest (typisk for tjenesteydelser) og en kvalitetstest. En pristest sammenligner købsprisen for varer eller timepriser for tjenesteydelser, herunder priser for standardydelser eller pris for en bestemt defineret tjenesteydelse. En servicetest, som typisk vil berøre tjenesteydelser, vil fokusere på fx hurtighed, fleksibilitet, sortiment/bredde samt aftaleindgåelse/-opsigelse. Kvalitetstest vil kunne teste, om der foreligger levering på rette tid og sted eller i hvilket omfang, der foreligger forsinkelse. Herudover vil testen kunne undersøge, om tjenesteydelsen eller varen er leveret med fejl og mangler, og om varen eller tjenesteydelsen lever op til det forventede, og om der i særlige tilfælde er kvalitetsforskelle mellem forskellige udbydere.

Ved tilrettelæggelsen af test vil Forbrugerstyrelsen inddrage de relevante organisationer og tilsynsmyndigheder for at drøfte metodevalg og udformning af test således, at der sikres et retvisende resultat af de testede virksomheder.

§ 7 a, stk. 1, giver endvidere Forbrugerstyrelsen adgang til at offentliggøre sammenlignende test af varer og tjenesteydelser.

Selvom test og offentliggørelse af testresultater ikke formelt er omfattet af forvaltningsloven, idet der ikke træffes forvaltningsretlige afgørelser, agter Forbrugerstyrelsen at høre de testede virksomheder om testresultaterne inden offentliggørelsen, og give dem adgang til aktindsigt i testgrundlaget og det materiale, som ligger til grund for testresultaterne for vedkommendes vare eller tjenesteydelse.

Med forslagets § 7 a, stk. 2, fremgår det, at Forbrugerstyrelsen i sin testvirksomhed kan anvende anonym informationsindsamling, hvorved forstås, at testpersoner indhenter oplysninger osv. om en ydelse ved at give sig ud for at være almindelig forbruger. Denne fremgangsmåde er særlig relevant i forbindelse med test af tjenesteydelser, hvor det er afgørende for testresultatets validitet, at testsituationen tilnærmes den købsituation, som forbrugerne oplever. Tilsvarende vil indkøb af varer til test typisk ske anonymt for at sikre, at der ved testen ikke anvendes varer, som er særligt udvalgt til testen af producenten eller leverandøren.

Bestemmelsen fastlægger derimod ikke betingelserne for anvendelse af anonym informationsindsamling. Det er således en betingelse, at persondatalovens regler iagttages.

Lov om behandling af personoplysninger (persondataloven) omfatter behandling af personoplysninger, dvs. oplysninger, som er knyttet til en bestemt person. Oplysninger vedrørende personlig drevne virksomheder falder også ind under loven, idet der ikke sondres mellem en person og dennes erhvervs-mæssige aktiviteter. Lovens regler finder derimod ikke anvendelse på virksomheder, der er juridiske personer.

Forbrugerstyrelsens indsamling og opbevaring af oplysninger vil skulle ske inden for rammerne af persondatalovens kapitel 4. Herudover skal lovens øvrige regler, bl.a. reglerne om de registreredes rettigheder, iagttages. Efter persondatalovens kapitel 8 har en dataansvarlig, herunder en myndighed, som indsamler data om en person, en oplysningspligt over for den registrerede. Det kræves efter bestemmelserne i §§ 28 og 29, at man i forbindelse med indsamling af oplysninger bl.a. skal oplyse om sin identitet og formålet med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.

Selv om oplysningskravene kun gælder i forhold til personligt drevne virksomheder, vil lighedshensynet føre til, at alle testede virksomheder bør behandles lige, uanset i hvilken form de drives.

Persondatalovens oplysningskrav vil blive iagttaget ved, at informationsindsamlingen varsles over for de virksomheder, som vil blive testet, forud for gennemførelsen af testen. Konkret vil dette ske ved, at man 1-3 måneder forud for testens gennemførelse vil meddele virksomhederne, at der vil blive foretaget informationsindhentning eller et prøvekøb samt giver oplysning om, bl.a. den dataansvarliges og dennes repræsentants identitet og formålet med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.

Persondatalovens øvrige regler vil ligeledes blive iagttaget.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. februar 2007.

Til lovforslag nr. L 3. Skriftlig fremsættelse (4. oktober 2006)

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Forbrugerforum (Forbrugerstyrelsens gennemførelse og offentliggørelse af test)

(Lovforslag nr. L 3).

Test af varer og tjenesteydelser samt offentliggørelse af testresultater er vigtige led i Forbrugerstyrelsens forpligtelse til at tilvejebringe forbrugerinformation.

Med forslaget til lov om ændring af lov om ForbrugerForum tilvejebringes der en udtrykkelig lovhjemmel til, at Forbrugerstyrelsen gennemfører og offentliggør sammenlignende test af varer og tjenesteydelser ved at indsætte en bestemmelse herom i lov om ForbrugerForum. Herved tydeliggøres det, at lovgivningen afspejler Forbrugerstyrelsens opgaver.

Af hensyn til validiteten og troværdigheden af resultaterne af test af varer og tjenesteydelser er det vigtigt at tilnærme testsituationen mest muligt til den købsituation, som forbrugerne oplever. Ved test af tjenesteydelser kan det i nogle tilfælde være nødvendigt at anvende anonym informationsindsamling, hvor testpersoner indhenter oplysninger osv. om en ydelse ved at give sig ud for at være almindelige forbrugere.

Selvom anonym informationsindsamling lovligt kan anvendes i dag, er det dog ønskeligt at fastslå i lovgivningen, at dette også er en acceptabel fremgangsmåde ved gennemførelse af test, når visse forudsætninger er opfyldt. Af lovforslaget fremgår det derfor, at Forbrugerstyrelsen kan benytte anonym informationsindsamling ved sin testvirksomhed.

Jeg henviser i øvrigt til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, og anbefaler forslaget til Folketingets velvillige behandling.